

# تجزیه فوتو کاتالیستی بر روی Disperse Blue با استفاده از الکترود فیلمی اصلاح شده نانو TiO2

## مترجم: عباس حاجي پور

#### چکیدہ

روش های سل ژل و روکش دهی غوطهوری برای تهیه الکترود فیلمی اصلاح شده نانو TiO استفاده شدند، خواص فوتوکاتالیستی و الکتروشیمیایی تحت نـور UV و نـور خورشید بـرای تخریب Disperse Blue بررسـی شدند. نتایج نشـان داد کـه هـم آلایـش (هـم دوپینـگ) اثـر یونهـای فلـزی و غیـر فلـزی بهتـر از آلایـش یـا بـی آلایـش یـون فلـز واحـد بـود. هـم آلایـش F-۲ بهتـر میتوانـد از نـور آفتـاب بـرای کاهـش فاصلـه سطوح انـرژی نیمـه رسـانا و بـرای بهبـود استفاده از نـور مرئـی، اسـتفاده کنـد، در حالیکـه هـم آلایـش Te-۲ بهتـر میتوانـد از نـور آفتـاب بـرای کاهـش فاصلـه سطوح انـرژی نیمـه رسـانا شده است کـه سـب تخریب بهتـر رنگـزا تحـت نـور UV شـد. انـدازه ذرات الکتـرود تهیه شـده از ۱۰ تـا ٥٢ بود، و ذرات نانو بـه صورت یکنواخت و همچنیـن نزدیـک بـه یکدیگـر نظـم داده شـدنده بودنـد کـه تاییـد کننـده ایـن است کـه چسب موثـری میباشـد. انـدازه بـ مورت یکنواخت نـور خورشـید بـه ترئیـب به یکدیگـر نظـم داده شـدنده بودنـد کـه تاییـد کننـده ایـن است کـه چسب موثـری میباشـد. ا

#### مقدمه

دی اکسید تیتانیوم (TiO<sub>2</sub>) به عنوان یکی از محتمل ترین مواد فوتو کاتالیستی در محدوده محافظت از محيط زيست، بخصوص در زمينه فوتو كاتاليستي ناهمگن استفاده می شود. گفته می شود، درک بهتر و بهبود واکنش میتواند آن را قادر کند تا به صورت وسیعی در صنعت، از قبیل تکمیل پساب رنگزا بکار گرفته شود. سطح TiO<sub>2</sub> توسط نور UV برای تولید الکترون نوار رسانایی (⁻e) و منفذ نوار والانس (h⁺) برانگیخته می شود. ۲۰ قابلیت زیادی برای بدست آوردن الکترون و تولید اکسیدپذیری بالا دارد – می-توانـد -OH و H<sub>2</sub>O جـذب شـده بـر روی سـطح را بـه OH اکسـید کنـد؛ ضمنا e- میتواند با O2 جذب شده برای تشکیل اکسیژن فعال مانند نیز واکنے در اکتر دہ در ترکیب باOH با OH در واکنش ہای ردوکی  $O_2^-$ شركت مى كنند. برترى TiO، از قبيل سادگى عمل، شرايط واكنش ملايم، بازده تجزيه شدن بالا، ماشينی شدن ساده، بدون آودگی ثانويه، و غيره بسیار قابل توجه می باشند که توجه و علاقه محققان در سال های اخیر را بدست آورده است. بـا ایـن حـال، دو اشـکال عمـده، کاربـرد صنعتـی ایـن فنـاوری فوتو کاتالیستی را محدود می کند: (۱) فاصله سطوح انرژی بسیار زیاد است (۳/۲ eV) و بنابراین می تواند تنها تحت تابش UV که طول موج کمتر از ۳۸۰ نانومتر است، برانگیخته شود، اما تنها ۴٪ نور UV در نور خورشید وجود دارد؛ بنابراین، TiO<sub>2</sub> به صورت ضعیفی به نور خورشید عکس العمل نشان میدهد و (۲) طول عمر جفتهای <sup>-</sup>h<sup>+</sup>/e به اندازه کافی برای کم کردن كارآيى كوانتومى زياد نمىباشد.

راه بهبود بازده فوتوكاتاليستى شامل بهبود از طريق تهيه و اصلاح بوسيله بعضى اجزاى ديگر از قبيل فلزات حد واسط، فلز نجيب، فلز پايه، يا حتى

بدون فلز میباشد. اصلاح نمیتواند تنها فعالیت فوتو کاتالیستی TiO<sub>2</sub> در تجزیه آلودگیهای آلی را بهبود بخشد بلکه باید منجز به توسعه حساسیت به نور در ناحیه نور مرئی نیز شود. Marta Mrowetz و همکارانش دریافتند که آلایش نیتروژن میتواند جذب TiO را به ناحیه نور مرئی گسترش دهد. Michael R و همکارانش، مطالعه سیستماتیک آلایش یون فلزی در TiO در اندازه کوانتومی را انجام دادند و دریافتند که غلظت ماده اضافه شده به مقدار زیادی سطح انرژی را به دلیل عملکرد کمپلکس تاحت تاثیر TiO قرار داده است. Dio و همکارانش به طور موفقی ذرات نانو TiO اضافه شده با ۲۲ برای بهبود خواص فوتو کاتالیستی تهیه کردند. F'elix G و همکارانش نیز دریافتند که اضافه کردن (آلایش) eC میتواند به طور چشمگیری مساحت سطح را افزایش دهد و فاصله سطح انرژی را کاهش دهد.

در این مقاله، روش سل-ژل برای تهیه الکترود فیلمی اصلاح شده نانو TiO<sub>2</sub> بوسیله آلایش یون فلزی تنها و هم آلایش یونهای غیر فلزی و فلزی استفاده شد. خواص الکترودها از طریق تنظیم چندین پارامتر بهینه شدند و محلول (Disperse Blue (DB) به عنوان پساب مقاوم برای آزمایش تجزیه استفاده شد و بوسیله الکترود تهیه شده تحت هم نور خورشید و هم نور UV بی رنگ شد.

# مواد و روش ها واکنشگرها

HO-) اتانول آمین (Shanghai Dyeing Plant اتانول آمین (C<sub>3</sub>H<sub>8</sub>O<sub>2</sub>)، استیل استون (TBTA)، تدرا بوتیل تیتانات (CH<sub>2</sub>CH<sub>2</sub>NH<sub>2</sub>)،





ایـزو پروپانـول (PEG4000))، پلـی اتیلـن گلایکـول (PEG4000)، یتریـوم نیتـرات هگـزا هیـدرات (CH<sub>3</sub>)<sub>2</sub>.6H<sub>2</sub>O)، سـریوم نیتـرات هگـزا هیـدرات (Ce(NO<sub>3</sub>)<sub>3</sub>.6H<sub>2</sub>O)، سـدیم فلوئوریـد (NaF) و غیـره، همگـی از درجـه آزمایشـگاهی بودنـد. ورقـه Ti نـوع TA1 بـه عنـوان بسـتر (بـا ضخامـت ۰/۵ میلـی متـر) از شـرکت Shanxi Ti انتخـاب شـد.

#### دستگاهها

محدوده دستگاههای مورد استفاده شامل راکتور فوتوکاتالیستی ساخته شده توسط خودمان (لامپ UV، ۵۰۰ وات) – دستگاه در شکل ۱ نشان داده شده است؛ اسپکتروسکوپی رامان (Renishaw، انگلیس)؛ میکروسکوپ الکترونی روبشی Hitachi) S-4800 مدل AUTOLAB میدل PGSTAT30 ر Bruker) مدل ADVANCE (تا سنج اشعه ADVANCE (Station)؛ ایالابر آلمان)؛ اسپکترومتر Agilent UV–vis 8453 ایالات متحده آمریکا)؛ بالابر ساخته شده توسط خودمان با سرعت کم، بود.

# تهيه الكترود فيلمي نانو TiO2

در ابتدا، ۵ میلی لیتر ایزوپروپانول به ۱۰ میلی لیتر TBTA اضافه شد، در حالیکه مقدار کم استیل استون به عنوان کند کننده برای آهسته کردن هیدرولیز TBTA استفاده شد. پس از همزدن شدید برای مدت نیم ساعت، جزء A ساخته شد. مقداری آب دی یونیزه به ۲/۵ میلی لیتر ایزوپروپانول اضافه شد که اتانول آمین به عنوان تنظیم کننده برای رسیدن به جزء B مورد استفاده قرار گرفته بود، ۵٪ (wt) PEG که در اینجا برای اجتناب از تجمع ذرات و افزایش آبدوستی بود، با ۲/۵ میلی لیتر ایزوپروپانول برای بدست آوردن جزء C مخلوط شد.

مقاديـر نسـبى. $6H_2O$ ، $Y(NO_3)_3$ ، $6H_2O$ ، $Y(NO_3)_3$ ، $6H_2O$  اضافـه شـدند و در همـان زمـان بـه ترتيـب در جـزء C حـل شـدند. سـپس، B بـه صـورت قطـره قطـره بـه C تحـت همـزدن شـديد اضافـه شـد و A نيـز بـه صـورت قطـره قطـره بـه تركيـب BC اضافـه شـد و سـپس بـراى مـدت نيـم سـاعت هـم زده شـد و تمـام شـب بـه همـان صـورت رهـا شـد و سـپس سـل  $_2$ TiO زرد نيمـه شـفاف پايـدار و يكنواخـت بـراى استفاده مرحلـه بعـد تهيـه شـد.

التراسونیک به ترتیب در دترجنت و استون تمیز شد و سپس تحت اچینگ اسیدی و شستشو با آب مقطر کاملا تمییز شد. بستر Ti (۳ cm) تحت اتانول بدون آب قرار گرفت. روش روکش دهی غوطه وری در این مقاله برای تهیه اکترود اصلاح شده برای بهینه کردن خصوصیات به دلیل هزینه کم آن و قابل کنترل بودن؛ بکار برده شد. صفحه Ti به صورت عمودی به محلول سل وارد شد و با سرعت کم بالا آورده شد و سپس تحت لامپ مادون قرمز برای مدت ۱۰ دقیقه خشک شد و در دمای ۵۰۰ درجه



 Wire, (2) Connector, 09 Autolab, (4) Reactor, 03 Condensate entlet, 69 Booker, 77 SCE, 80 TiO<sub>3</sub> electrode, 79 Pt electrode, 09 DB solution, 03 UV lamp, 03 Condensate inlet

شکل ۱. راکتور فوتوکاتالیستی ساخته شده توسط خودمان



## بررسىفوتوكاتاليست

واکنش در راکتور ساخته شده توسط خودمان انجام شد. لامپ IV، ۵۰۰ وات با انتشار اصلی در ۲۵۴ نانومتر به عنوان منبع نوری خارجی بر روی دیواره کناری راکتور آویخته شد و تمام فرآیند تخریب در بشر حاوی محلول DB ۱۰۰ mL ۱۰۰ mg/L متصل به لوله متراکم با آب سرد مداوم، انجام شد. الکترود فیلیمی اصلاح شده نانو TiO به عنوان الکترود (واکنش در آن انجام می شود) استفاده شد و الکترود Pt به عنوان الکترود (کمکی) عمل کرد، در حالیکه الکترود اشباع شده کالومل به عنوان الکترود مرجع استفاده شد.

تخریب به ترتیب تحت نور خورشید و نور UV برای مدت ۳۰ دقیقه انجام شد. اسپکترومتر UV–vis برای پویش در تمام طول موجها استفاده شد و حداکثر طول موج جذب کننده ۵۶۷ نانومتر بود. مقادیر جذب قبل و بعد از واکنش به عنوان <sub>0</sub>A و A ثبت شدند. محاسبه مقدار بی رنگ کردن بر روی DB به صورت زیر می باشد:

$$\eta = (A_0 - A)/A_0 \times 100\% \tag{1}$$

## نتايج وبحث

## بهينه سازي پارامترهاي تهيه الكترود اصلاح شده

تاثیر مقدار اضافه کردن O<sub>2</sub>,GH<sub>2</sub>O بر روی الکترود اضاف کردن عناصر از لانتانیدها میتواند الکترونها و منافذ تولیده شده نوری به ترتیب بر روی لانتانید و TiO برای جلوگیری از دوباره مخلوط شدن جفتها متمرکز کند. در این مقاله، Ce(NO<sub>3</sub>)<sub>3</sub>.6H<sub>2</sub>O ماده اضافه شده برای غلیظ کردن <sup>24</sup> بود. نسبتهای مولی بین Ti و Ce به ترتیب، ۱۰۰۰، ۲۰، ۰۰، ۱۰۰، ۱۰۰، و ۱/۵: ۱۰۰ بودند.

شـکل ۲ الگوهای XRD الکترودهای اصلاح شده TiO<sub>2</sub> تحت مقادییر مختلف مخلوط شدنه "Ce<sup>3+</sup> نشان می دهد. این شکا نشان می دهد که اضافه کردن Ce، به هیچ وجه فاز آناتاز TiO<sub>2</sub> را تغییر نداده است و هیچ اکسیدانهای دیگر حاوی جز Ce شناسایی نشدند. با این حال، شدت پیک فاز آناتاز (۱۰۱) TiO<sub>2</sub> (۱۰۷) دو 20=20) با مقادیر اضافه شدن "Ce<sup>3+</sup> کاهش یافت. که مربوط به این واقعیت است که "Ce<sup>3+</sup> به صورت یکنواخت در سیستم برای تشکیل سل TiO<sub>2</sub> توزیع شده بود. شعاع "۷۰۹۲ Ce<sup>4+</sup> نانو متر بود که بزرگتر از ۲i<sup>4+</sup> TiO (۲۰۶۸) بود.

بنابرایین، "Ce<sup>4+</sup> نمی توانید به راحتی به بک شبکه TiO<sub>2</sub> دسترسی داشته بنابرایین، "Ce<sup>4+</sup> نمی توانید با سطح ذرات TiO<sub>2</sub> تاز طریق اتصالات TiO-Ce متصل شود و در نتیجه از رشید بیشتر اندازه ذرات جلوگیری شد. بعیلاوه، مدار متصل شود و در الت کامیلا خالی، نیمه پر، کامیلا پر در حالت بسیار پایدار بودف که این بدان معناست که "Ce<sup>4+</sup> به راحتی می-توانید به e- دست یابید و Ce<sup>4+</sup> شود. از اینرو، واکنش زیر ممکن است تحت آنیلینگ اتفاق بیفتد:



$$E_g = 1,240/\lambda$$
 (7)

همانطور که از شکل می توان مشاهده کرد، افزایش بیشتر جزء Ce، شکل پیک الگوهای XRD را پهنتر می کند، که نشان دهنده اندازه کوچکتر نانو ذرات می باشد. محاسبات رابطه Scherrer ( $\beta_{111} imes \cos \theta$ ) کم  $\mathbf{X} = \mathbf{x} = \mathbf{M}$ در جدول ۱ مطابق با نتایج بالا بود.

محلول سل تهیه شده تحت نسبتهای مولی مختلف بین Ti و Ce برای مدت ۲ ساعت در ایبتدا در آونف و سپس آنیلینگ شدن در مای ۵۰۰ درجه سانتیگراد برای مدت ۹۰ دقیقه در کوره استرداد خشک شد. پودر TiO بدست آمده با استفاده از بازتاب نامنظم UV–Vis آزامیش شد و فاصله سطوح انرژی نیز با استفاده از رابطه زیر محاسبه شد:

$$2Ce^{4+} + O^{2-} \rightarrow 2Ce^{3+} + 1/2O_2 + valence$$
 (7)

که Eg فاصلـه سطوح انـرژی (eV) TiO<sub>2</sub> و λ طـول مـوج زاویـه جـذب (nm) بودنـد. ایـن شـکل در شـکل ۳ نشـان داده شـده اسـت و نتایـج در جـدول ۲ آورده شـدهاند. اطلاعـات و منحنیها نشـان میدهنـد کـه افزایـش تنهـا Ce نمی توانـد بازدهـی حساسیت بـه نـور خورشید را بـه خوبی بهبود ببخشـد و بـه دلیـل فاصلـه سطوح انـرژی کمی بزرگتـر، سـبب شـیفت قرمـز میشـود. پودرهـای اصـلاح شـده نیـز تحـت آزمـون مـادون قرمـز تبدیـل فوریـه قـرار گرفتنـد و نتایـج در شـکل ۴ نشـان داده شـده است.

در طیف Ft-IR، ۲۰۰۰ cm<sup>-۱</sup>، ۲۰۰۰ ارتعاشات نامتقارن ارتعاش کششی اتصال Ti-O بودند؛ ۲۰۰۰ cm<sup>-۱</sup> ارتعاشات کششی متقارن اتصال Ti-O-Ti بود؛ ۱۶۰۰ cm<sup>-۱</sup> ارتعاش خمشی هیدروکسی بود؛ در حالیکه ۲۰۳۰ -۳۷۰۰ cm ارتعاش کششی متقارن هیدروکسی بودند (در این مقاله، از مشتقات الکلی بوتیل از هیدرولیز TBTA بدست آورده شد).

اضاف کردن PEG اتصال بین زنجیر کناری  $O_2-O_2 \in O_1$  را به دلیل سازگاری، دیسپرس شوندگی، پایداری و همچنین ویسکوزیته قادر به تشکیل ساختار شبیه CH\_2-O-Th میکند و آن میتواند به طور کامل در حرارت ۲۵۰ درجه ساختار شدیه سانتیگراد تخریب شود. اهمیتی ندارد که چه مقدار CP اضافه شده است، زیرا هیچ مکان دیگری به عنوان پیک جذب در ۲۰۰ تا Cm



شکل ۲. الگوهای ERD تحت نسبتهای مولی مختلف بین Ti و Ce

nTi/nCe	100:0	100:0.5	100:1.0	100:1.5
Grain size, nm	19	19	17	14

جدول ۱. اندازه ذرات الکترود تحت نسبتهای مولی مختلف بین Ti و Ce

۱۰۰۰ پدیدار نشد. این ثابت می کند که PEG به عنوان غلظت دهنده بکار گرفته شده است و در طول تهیه دیگر مواد آلی به طور کامل تخریب شده، ولتايي شده، ويا به طور كامل به جز TiO<sub>2</sub> سوخته شده است. یتانسیل مداریاز مخلوطی از یتانسیل تمام یتانسیل های ردوکس در محلول، در سطح و سطح مشترک بود و روند آن کاملا تغییرات در سطح الکترود را نشان میداد. در این تحقیق، از اتولب برای مشاهده تغییرات الکترودهای تهیه شده تحت نسبتهای مولی مختلف بین Ti و Ce استفاده شد و رابطه بین OCP و زمان در معرض بودن نور UV نیز بحث شد. OCP اضاف ه شده، وقتی که الکترود با نور UV تابیده شد، به عنوان نتیجه ای از توليد ناگهاني جفتهاي −h⁺/e توليد شده توسط نور، به مقادير بسيار منفي کاهش یافت. جزئیات فرآیند می تواند به صورت زیر تشریح گردد: لامپ UV در ابتـدا بـه مـدت ۵۰ ثانيـه وخامـوش شـد و سـپس بـرای ۵۰ ثانيـه روشـن شد و سرانجام برای مدت ۵۰ ثانیه خاموش شد. مقادیر پتانسیل هم قبل از روش کردن و هم بعد از روشن کردن آن ثبت شد، که این نتایج در شکل ۵ آورده شده است. پس از تابش برای مدت کوتاه، نـرخ متعـادل بیـن تولیـد و تخریب کریرهای تولید شده توسط نور بدست آورده شد. مقدار OCP تمایل به پایدار شدن داشت و حالت پایدار واکنش های نوری بر روی الکترودهای فیلمـی نانـو TiO٫ بدسـت آورده شـد. تحـت نسـبت مولـی اضافـه شـده /nTi cCe=100:0.5، الکترودها به بزرگترین OCP در V/۶۵۰۸ رسیدند. این واكنش به لامپ UV بيشتر از انواع ديگر قابل توجه بود؛ با اين حالف افزاش اضافی Ce می تواند منجر به انحراف بیشتر شبکه و تغییرات ثابت



شکل ۳. طیف انعکاس پراکنده UV-Vis تحت نسبتهای مختلف بین Ti و Ce

جدول ۲. فاصله سطوح انرژی تحت نسبتهای مختلف بین Ti و Ce

nTi/nCe	100:0	100:0.5	100:1.0	100:1.5
Energy gap, eV	2.78	2.83	2.90	2.88

نیش المرونی ۸۰ شماره ۱۳۶ دی ۹۲





شكل ٥. OCP- رابطه نسبت مولى هم ألايش Ce تحت تابش UV



شکل 3. EIS الکترود تحت نسبتهای مختلف مولی آلایش Ce

سلولی شود و در نتیجه واکنش به لامپ کاهش یابد. مقدار OCP در این مقاله دو برابر بزرگتر از آنچه که Li M C انجام داده بود و همچنین ۴ برابر بزرگتر از آنچه Shuhu Xiao بدست آورده بود، می باشد.

بعلاوه، واکنش اسپکتروسکوپی امپدانس الکتروشیمیایی (EIS) الکترود 2 TiO نیز در این تحقیق بکار گرفته شد. تحت نور خورشید و نور UV در OPC نیز در این تحقیق بکار گرفته شد. تحت نور UV، مقدار الکترون های تولید شده توسط نور می تواند بیشتر از نور آفتاب باشد. بنابراین، مقاومت می تواند کاهش یابد و بنابراین شعاع کمان در طرخ نیکوئست EIS کاهش می یابد. در این مقاله، برای تست فرکانس های بالا و پایین به ترتیب ۲۰۰۰۰۰ و HZ ۱ بودند. این نتایج را الکترود را کاهش دهد، خواه تحت نور خورشید باشد یا تحت نور UV باشد که مطابق با نتایج انعکاس پراکنده Vis بود. با این حال، مقاومت تحت نور VV وقتیکه نسبت مولی UV-Vis بود. با این حال، مقاومت مقاویر اضافه کردن (نسبتهای دیگر) بود.

بنابرایـن، نسـبت مولـی nTi/nCe=100:0.5 بـه عنـوان نسـبت مولـی مناسـب بـرای اضافـه کـردن Ce انتخـاب شـد.

## تاثير مقدار اضافه کردن Y(NO<sub>3</sub>)<sub>3</sub>.6H<sub>2</sub>O بر روی الکترود

اضافه کردن اجزاء از عنصر واسطه می تواند اندازه ذرات ناند و TiO را تصحیح کند و به عنوان عاملی بالقوه برای جلوگیری بین منفذ و الکترون تولید شده توسط نور بکار گرفته شود؛ که از انتقال بار بین الکترونها در اوربیتال d جزء اضافه شده و الکترون-های بر روی باند رسانایی یا والانس TiO TiO مند در این پژوهش، O2.6H2 (NO) برای اضافه کردن Y اضافه شد. نسبتهای مولی بین Ti و Y به ترتیب ۲۰۰۰، ۵/۰: ۱۰۰، ۰/۰ و ۱۸۵

تغييرات ساختاري به علت شعاع جزء اضاف شده و بار الكتريكي أن بود. ماده اضاف ه شده می تواند ۲i<sup>4+</sup> جایگزین کند یا فضای بین گره شبکه را اشغال کند. شکل ۷ الگوهای XRD الکترودهای TiO اصلاح شده تحت مقادیر مخلوط شده مختلف <sup>+2</sup>Y نشان میدهد. این شکل نشان میدهد که اضافه کردن Y به هیچ طریقی فاز آناتاز TiO, را تغییر نداده است و هیچ اکسید کننده دیگری که حاوی جزء Y باشد، شناسایی نشده است. با اسـن حالـف شـدت پيـک فـاز آناتـاز ((١٠١) TiO<sub>2</sub> (20=25° بـا افزايـش مقاديـر اضاف كردن ۲3+ كاهـ ش يافت. ايـن احتمـ الا مربـ وط بـه ايـن واقعيـت مي باشـد که مقدار کم Y، توزیع یکنواخت در سیستم سل را بدون آنکه توسط XRD شناسایی شود را فراهم کرده است یا بدلیل شعاع ۲٫۰۸۸ که ۰/۰۸۸ بود، میباشد که بزرگتر از ۲i<sup>4+</sup> (۰/۰۶۸) بود. بنابراین، ۲<sup>۰+</sup>Y پر کننده نانو برای تشکیل محلول جامد ,Ti-YxOy-TiO ارائه داد، که بدان معناست که ۲<sup>3+</sup> به شبکه TiO<sub>2</sub> دسترسی پیدا کرده است، بطوریکه منجر به انحراف آن و ضعيف شدن شدت پيک فاز آناتاز شده است. همچنين، مقدار بيشتر اتصال Y، شـكل پيـك الكوهـاي XRD را پهنتـر ميكنـد. ايـن پديـده از محاسـبه اندازه ذرات از نظر معادله شرر که در جدول ۳ نشان داده شده است، تایید شده است که نشان میدهد که اتصال بیشتر ۲<sup>3+</sup>، اندازه ذراتف نانو ذرات را كاهـش مىدهـد.

محلول سل تهیه شده تحت نسبتهای مولی مختلف Ti و Y برای مدت ۲ ساعت ابتدا در آون خشک شدند و سپس در دمای ۵۰۰ درجه سانتیگراد



برای مدت ۹۰ دقیقه در کوره استردار (کوره با حرارت غیر مستقیم) حرارت داده شدند. پودر TiO بدست آمده برای انعکاس پراکنده Uv-Vis مورد بررسی قرار گرفت (شکل ۸) و اطلاعات فاصله سطوح انرژی نیز در جدول ۴ نشان داده شده اند.

شکل نشان میدهد که Y به عنوان یک عنصر واسطه، میتواند به صورت موثری حساسیت به نور  $_{2}$  TiO را در محدوده مرئی طیف افزایش دهد و محدوده پاسخ تا ۵۰۰ نانومت ر در مقایسه با قبل که ۳۴۵ نانومت ر بود، افزایش یافت. که این امر به این علت بود که Y محدوده بزرگتری بود، افزایش یافت. که این امر به این علت بود که Y محدوده بزرگتری حساس به نور شود و سطح انرژی جدید برای جذب موثر نور خورشید را تسکیل دهد. انحراف شبکه از دوپینگ، انرژی کرنش را به منظ و جبران تشکیل دهد. انحرو شبکه از دوپینگ، انرژی کرنش را به منظ ور جبران این انرژی شبکل میدهد. اتمهای اکسیژن از سطح  $_{2}$  منظ ور جبران می با نورژی شبکه میده انم میکند، و فعالیت فوتوکاتالیستی را به موتر نور خورشید را این انرژی شبکه مید. اتمهای اکسیژن از سطح  $_{2}$  کارت را به منظ ور جبران میکند، و نابراین مانند تله h عمل میکند، نور کرد ش را به منظ ور جبران می بخشند. اگر چه اضافه کردن T میتواند کارائی نور خورشید را بهبود می بخشند. اگر چه اضافه کردن T میتواند کارائی نور خورشید را بهبود می بخشد، اما باز هم مقدار اتصال بهینه و جود داشت، زیرا افزایش اضافی مینج به می مند را به منظ و میتود را بهبود می بخشد. اگر چه اضافه کردن T میتواند کارائی نور خورشید را بهبود می بخشد. اگر چه اضافه کردن T میتواند کارائی نور خورشید را بهبود می بخشد. اگر چه اضافه کردن T میتواند کارائی نور می شود. دادههای می بخشد. اما باز هم مقدار اتصال بهینه و حود داشت، زیرا افزایش اضافی میتور به انحراف بیشتر شبکه و کاه ش حساسیت به نور می شود. دادههای آورده شده در جدول ۴ نیز توضیح می دهد که فاصله سطوح انرژی  $_{2}$ 

تست FT-IR و نتایج آن در شکل ۹ نشان داده شده است. هیچ اهمیتی ندارد که چه مقدار ۲ اضافه شده است، در هیچ موقعیت دیگری جز در ۵۰۰ و ۲۰۰۰ ۲۰۰۰ پیک جذبی نبود. این شکل تایید کرد که PEG به عنوان ضخیم کننده بکار رفته است و در طول تهیه مواد آلی دیگر به طور کامل تخریب شده، ولتانیزه شده یا به طور کامل بجز TiO سوخته است. تست OCP نیز در این پزوه ش مورد بررسی قرار گرفت. مقادیر پتانسیل

هـم قبـل از روشـن کـردن و هـم بعـد از خامـوش کـردن نـور ثبـت شـدند و از هـم کـم شـدند، کـه نتايـج در شـکل ۱۰ آورده شـده انـد. شـکل نشـان میدهـد کـه تحـت نسـبت مولـی افزايـش ۱/۰: ۱۰۰ = nTi/nYT الکتـرود بـه بزرگتريـن OCP در ۷ ۰/۶۰۵۱ میرسـد. واکنـش ايـن نمونـه بـه لامـپ UV نيـز بيشـتر

جدول ۳. اندازه ذرات الکترود تحت نسبتهای مولی مختلف بین Ti و Y

nTi/nY	100:0	100:0.5	100:1.0	100:1.5
Grain size, nm	19	19	15	11



شکل ۸. طیف انعکاس پراکنده UV-vis تحت نسبت مولی مختلف بین Ti و Y

از دیگ نمونه ها بود، و افزایش بیشتر Y منج رب تجمه بیشتر بر روی محلول جامد Ti-YxOx-TiO<sub>2</sub> می شود. الکترون های انباشته شده، میدان الکتریکی برای تسخیر حفره ها بوجود آوردند که این بدین معنی است که افزایش بیشتر Y مرکز نو ترکیبات جفت های <sup>-h</sup>\* شده است و در نتیجه فعالیت فوتو کاتالیستی کاهش می یابد.

بعلاوه، در این پژوه ش واکنش EIS الکترود  ${
m TiO}_2$  اصلاح شده تحت نور خورشید و نور UV در OCP نیز انجام شد. این نتایج را می توان در شکل ۱۱ مشاهده کرد. قوس نیکوئیست یکنواختی دوپینگ را افزایش می دهد. افزایش جزء Y، کاهش قوس نیکوئیست برای کاهش مقاومت الکترود تحت نور خورشید را مقدور ساخت و مقدار افزایش بهینه به دلیل تصفیه اندازه ذرات و کاهش مقاومت میان ذرات، ۱۰/۱: ۱۰۰=nTi/n بود؛ از طرف دیگر، مقاومت الکترود تحت نور UV مقداری بزرگتر از نمونه بدون دوپینگ بود، که این بدین معنی است که افزایش Y نمی تواند به صورت موثری استفاده از نور UV را افزایش دهد. بنابراین، ۱۰/۱: ۱۰۰=nTi/nY به عنوان نسبت مولی افزایش Y انتخاب شد.

#### تاثیر هم آلایش (دوپینگ) بر روی الکترود اصلاح شده

محققان اثبات کردند که افزایش تنها یون فلزی بازده فوتوکاتالیستی را مبتواند بهبود ببخشد اما حساسیت به نور ناحیه مرئی نور را افزایش نمی دهند، با این حال افزایش غیر فلزات میتواند قادر سازند تا ماده فوتوکاتالیستی 20 فوتوکاتالیستی 20 میتواند قادر سازند تا ماده موتوکاتالیستی 20 می فوتوکاتالیستی 20 میتواند قادر سازند تا ماده موتوکاتالیستی 20 می فوتوکاتالیستی 20 میتواند قادر سازند تا ماده میتواند اثر مشترکی را افزایش غیر فلزات میتواند قادر سازند تا ماده میتواند از موثور شید به صورت موثر استفاده کند. بعلاوه، هم آلایش اجزای فلزی و غیر فلزی میتواند اثر مشترکی را ایجاد کند. از یک طرف، جزء غیر فلزی و غیر فلزی به عنوان بازدارنده جفتهای تولید شده توسط نور  $^{9}$  میتواند اثر مشترکی را ایجاد کند. از یک طرف، جزء غیر فلزی به عنوان با انداز دیگر جزء فلزی در توسعه محدوده حساسیت به نور نقش ایفا میکند. اسناد همچنین نشان میدهند که افزایش  $^{9}$  میتواند اسید لوئیس را شکا دهد و اسیدیته سطحی را افزایش دهد. اسیدهای تشکیل شده میتواند با دم ترکیبات آروماتیک باردار  $\pi$  برای تشکیل مکان های دو کاتالیستی دهد و بازد.

جدول ٤. فاصله سطوح انرژی تحت نسبت مولی مختلف بین Ti و Y

nTi/nY	100:0	100:0.5	100;1.0	100:1.5
Energy gap, eV	2.78	2.11	2.09	2.13

نست المروني ۸۲ شماره ۱۳۶ دی ۹۲



شکل ۹. طیف FT-IR پودرهای TiO<sub>2</sub> آلاییده با Y



شكل OCP.1+ رابطه نسبت مولى ألايش Y تحت تابش UV



شكل EIS.11 الكترود تحت نسبت مولى مختلف آلايش Y

۸۳ شماره ۱۳۶ دی ۹۲

هم کاری بین اکسیداسیون مستقیم و غیر مستقیم بود. فلوئور دار شدن سطحی نه تنها میتواند نو ترکیبی <sup>-</sup>h<sup>+</sup>/e را کاهش دهد بلکه انتقال جرم بین مواد آلی در محلول را افزایش میدهد و بنابراین آنها را در داخل مواد واسطه و سپس محصولات نهایی تخریب میکند. در نتیجه، هم آلایش F-D و Ce-F در این مقاله برای اصلاح الکترود TiO مورد بررسی قرار گرفت.

## تاثير هم ألايش مقدار Ce(NO<sub>3</sub>)<sub>3</sub>.6H<sub>2</sub>O و NaF بر الكترود

نسبتهای مولی اضاف کردن بین Ti و F به ترتیب =nTi/nF ۱ = ۱۲: ۱/۰۱ ۱: ۰/۵، ۱: ۰/۱ و ۱: ۰/۱ بودند. پس از یک شب به حال خود قرار دادن، فقط نمونه ۱: ۱: ۲/۱ مایدار بود در حالیکه بقیه نمونه رسوب سفید شکل داده بودند. نمونه پایدار برای روکش دهس غوطه وری در ۵۰۰ درجه سانتیگراد مورد استفاده قرار گرفت و برای مدت ۹۰ دقیقه آنیلینگ شد و سپس الکترود اصلاح شده تهیه شد.

الگوهای XRD الکترود در شکل ۱۲ نشان داده شده است. هم آلایش داده شده است. هم آلایش حوال الگوهای TiO الکترود در شکل ۱۲ نشان داده شده است. هم آلایش Ce-F فاز آناتاز TiO را تغییر نداد اما شدت پیک را ضعیف کرد، که این مدین معنی است که Ce و F به طور یکنواخت در مجموعه سل پراکنده شده بودند. همچنین محاسبه اندازه ذرات در جدول ۵ آورده شده است، که بدین معنی است که هم آلایش نمیتواند تاثیر تصفیه ای اندازه ذرات را نشان دهد.

تست Ft-IR نیز در اسن پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. نتایج در شکل ۲۳ نشان داده شدهاند. پیک جذب از ۵۰۰ تا ۲۰۰۰ مربوط به 2TiO مربوط به می میباشد. محدوده طول موج از ۳۲۰۰ تا ۳۶۰۰ cm<sup>-1</sup> وجود کم هیدروکسیل مشتق شده از هیدرولیز TBTA را اثبات میکند. حضور هیدروکسیل سطحی برای بهبود اکسیداسیون فوتوکاتالیستی مناسب بود. هیچ پیک جذبی دیگری در اینجا مشاهده نمی شود.

پودر اصلاح شده نیز تحت بازتاب نامنظم UV-Vis مورد بررسی قرار گرفتند و نتایج در شکل ۱۴ نشان داده شده است. در حالیکه مقادیر سطوح انرژی در جدول ۶ لیست شده است. طیف جذبی اندکی تا محدوده نور مرئی گسترش یافت و فاصله سطوح انرژی کمتر از نمونه آلایش واحد یا بدون آلایش بود. هم آلایش F-CP در تولید بیشتر جفتهای تولید شده توسط نور -h\*/e موثر بود.

تست EIS تحت نور خورشید و نور UV انجام شد و نتایج در شکل ۱۵



شکل ۱۲. الگوهای XRD الکترودهای دی اکسید تیتانیوم، TiO, و TiO آلاییده با Ce-F هم آلاییده با TiO,

000

مشاهده نشد که نشان دهد که +Ce3 به شبکه TiO<sub>2</sub> وار شده است. بنابریان نسبت مولی مناسب الکترود اصلاح شده با هم آلایش Ce و F باید nTi/nCe = nTi/nCe باشد.



جدول ٦. فاصله سطوح انرژی تحت هم آلایش Ce-F و

Electrode	TiO <sub>2</sub>	Ce-TiO <sub>2</sub>	Ce-F-TiO <sub>2</sub>
Energy gap, eV	2.78	2.83	2.55



شكل IS. . 10 الكترود تحت هم ألايش Ce-F و

جدول ۵. اندازه ذرات الکترودهای TiO2، TiO2 آلاییده با Ce-F و TiO2 مم آلاییده با Ce-F

Electrode	TiO <sub>2</sub>	Ce-doping TiO <sub>2</sub>	Ce-F co-doping TiO <sub>2</sub>
Grain size, nm	19	19	20

نشان داده است. هـم آلایـش F–C بهبود قابل توجه در زیـر نـور خورشید نشان نـداد؛ مقاومت الکتـرود هـم آلایـش بـاز هـم زیـاد بـود. بـا ایـن حـال، تحـت نـور UV، مقاومت الکتـرود هـم آلایـش قطعا کمتـر از نمونههای در شرایط دیگـر بـود، کـه بـا نتایج انعـکاس پراکنـده UV–Vis همخوانی داشت. OCP نیـز در ایـن پژوهـش تحـت نـور UV بررسـی شـد و نتایج در شـکل ۱۶ نشان داده شـد. شـکل نشـان میدهـد کـه بیشـترین مقـدار OCP در V۲۹۳۷ نیز تحت هـم آلایـش شـدن بدست آورده شـده است. پاسخ آن بـه لامپ UV نیز بـه طـور قابل توجهـی بیشـتر از آلایـش واحـد یـا بـدون آلایـش بـود کـه اثبـات میکنـد کـه F میتوانـد بـر جدایـی جفتهای تولیـد شـده توسـط نـور <sup>-</sup>ه/۴. ولت سـنجی روبـش خطـی (LSV) نیـز بـرای بررسـی خـواص الکتـرو شـیمیایی مـورد اسـتفاده قـرار گرفت. نتایـج را میتوان در شـکل ۱۷ مشـاهده کـرد. هـم آلایـش F-هـم روبـش خطـی (LSV) نیـز بـرای بررسـی خـواص الکتـرو شـیمیایی

جریان ها با افزایش ولتاژ وجود نداشت، نشان نمی دهد، اما عملکرد قابل توجهی در زیر تابش نور UV نشان می دهد که بدین معنی است که هم آلایش Ce-F می تواند به صورت موثری بازده فوتو کوانتوم را بهبود بخشد .

میکروسکوپ الکترونی روبشی به منظ ور بررسی مورفولوژی در این مقاله استفاده شد، و تصاویر در شکل ۱۸ نشان داده شده است. نتایج نشان داد که تحت بزرگنمائی ۲۰۰۲، سطح الکترود آلایش شده تنها با Ce بسیار صافتر بود و کمتر از هم آلایش شده F یا بدون آلایش شرک خورده است، در صورتیکه الکترود هم آلایش شده یا بدون آلایش شکاف خاصی شبیه جزیره نشان داد؛ تحت بزرگنمائی ۲۰۰۰۰ اندازه ذرات الکترود آلایش شده تنها با Ce یکنواختتر بود و از ۱۵ تا ۲۰ نانومتر بود، در حالیکه هم آلایش F حکی انحراف شبکه بسیار بیشتر را نشان داد و بنابراین اندازه ذرات کمی بزرگتر بوجود آورد. با این حال، آرایش ذرات باز هم فشرده و یکنواخت بود و سبب افزایش مکانهای فعال و مساحت سطح مخصوص شد؛ در مقابل اندازه ذرات الکترود بدون آلایش یکنواخت نبود و ترکهای بیشتری نیز قابا. مشاهده سود. سالاه، انهاء دیگ اکسید بره م م



شکل ۲۳. طیفهای FT-IR الکترود تحت آلایش و هم آلایش Ce-F و

نیت المرونی ۱۳۶ شماره ۱۳۶ دی ۹۲



## تاثير مقدار هم آلايش Y(NO<sub>3</sub>),6H,O و NaF بر الكترود

المجلون

۸۵ شماره ۱۳۶ دی ۹۲

نسبتهای مولی افزایش بین Ti و F به ترتیب nTi/nF = ۱/۱۰: ۱، ۵/۰: ۱، ۱/۱: ۱، و ۱/۱: ۱ بودند. عملیاتهای دیگر برای تهیه مجموعه سل کاملا شبیه به آنچه که قبلا توضیح داده شده است بودند. پس از یک شب به حال خود قرار دادن، فقط نمونه ۱/۱: ۱=nTi/nF پایدار بود در حالیکه بقیه رسوبهای سفید شکل داده بودند. نمونه پایدار برای روکش دهی غوطه وری با دمای ۵۰۰ درجه سانتیگراد آنیلینگ برای مدت ۹۰ دقیقه استفاده شد و الکترود اصلاح شده تهیه شد.

الگوهای XRD الکترود در شکل ۱۹ نشان داده شدهاند. هم آلایش Y-F فاز آناتاز TiO<sub>2</sub> را تغییر نداد اما شدت پیک را ضعیف کرد، که توزیع یکنواخت Y و F در مجموعه سل را اثبات میکند. همچنین، محاسبه اندازه ذرات در



شکل ۱۸. تصویر SEM الکترودهای اصلاح شده Ce-F، و TiO، Ce-F، و

جدول ۷ لیست شده استف که بدین معنی است که آلایش نمی تواند مزیت تصفیه اندازه ذرات را داشته باشد.

تست FT-IR نیز در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن در شکل ۲۰ نشان داده شده است. پیک جذبی از ۵۰۰ تا ۲۰۰ cm مربوط به TiO<sub>2</sub> بود. محدوده عدد موج از ۳۲۰۰ تا ۳۳۵۰ وجود ضعیف هیدروکسی مشتق شده از هیدرولیز TBTA را ثابت کرد. حضور هیدروکسی سطحی برای بهبود اکسیداسیون فوتوکاتالیستی خوب بود. هیچ پیک جذبی دیگری در اینجا مشاهده نشد.

پودرهای اصلاح شده نیز تحت انعکاس پراکنده UV-Vis مورد بررسی قرار گرفتند و نتایج در شکل ۲۱ نشان داده شده است، در حالیکه مقادیر فاصله سطوح انرژی در جدول ۸ لیست شده است. طیف جذبی الکترود هم آلایش تا ناحیه نور مرئی گسترش یافت ام کمتر از الکترود آلایش شده تنها با ۲ بود، بنابراین مشابه داده های بدست آمده در فاصله سطوح انرژی بود، که نشان می دهد که افزایش F نمی تواند حساسیت به نور خورشید را بهبود دهد، که مطابق با مقالات منتشر شده بود.

تست EIS در زیر نور خورشید و نور UV انجام شد و نتایج در شکل ۲۲ نشان داده شده است. هم آلایش F-F و آلایش (دوپینگ، افزایش) Y بهبود در زیر نور خورشید نسبت به بدون آلایش نشان دادند. دلیل این امر این بود که Y میتواند حساسیت به نور مرئی را بهبود ببخشد در حالیکه F مزیت جداسازی جفتهای <sup>-h</sup>/e را دارد، با این حال، در زیر نور UV، مقاومت الکترود هم آلایش مزرگتر از الکترودهای در شرایط دیگر بود، که نشان داد که هم آلایش منجر به پاسخ به نور UV نشده بود اما پاسخ به نور خورشید را افزایش داد.

OCP نیز در این پژوه ش تحت نور UV مورد بررسی قرار گرفت و نتایج در شکل ۲۳ نشان داده شده است. شکل نشان میده د که OCP به بیشترین

مقدار در V ۰/۷۳۲۵ تحت هم آلایش دست مییابد. پاسخ آن در زیر لامپ UV نیز به طور قابل توجهی بیشتر از آلایش تنها و بدون آلایش بود، که ثابت میکند که F بر روی جداسازی جفتهای تولید شده نوری -h<sup>+</sup>/e تاثیر دارد و بنابراین حساسیت به نور الکترود را بهبود میدهد.

LSV نیز برای بررسی خواص الکترو شیمیایی استفاده شد. نتایج همانگونه در زیر بحث شده استف می توان مشاهده کرد (شکل ۲۴). هم آلایش P-F و آلایش Y در زیر نور خورشید برتری خود را نشان دادند که پتانسیل بایاس به دلیل بهبود حساسیت به نور کمتر از ۰/۷۶ بود؛ در زیر نور UV، جریان نوری هم آلایش با توجه به اثر جداسازی جفتهای h+/e- کمی بیشتر از دو الکترود دیگر بود.

SEM به منظور بررسی مورفولوژی مورد استفاده قرار گرفت و تصاویر در شکل ۲۵ نشان داده شده است. نتایج نشان داد که در بزرگنمائی ۲۰۰۰ سطح الکترود آلایش شده تنها با ۲ صافت ر میباشد و کمتر از هم آلایش شده ۲-۴ یا بدون آلایش ترک برداشته است، که الکترود هم آلایش و بدون آلایش با شکاف خاص ساختار جزیرهای پدیدار شدند؛ در زیر بزرگنمائی x ۱۰۰۰۰۰، اندازه ذرات الکترود آلایش شده تنها با ۲، ذرات یکنواخت ر با اندازه ۱۵ تا ۲۰ نانومتر نشان داد، در حالیکه هم آلایش ۲۶ انحراف شبکه بسیار شدیدتر ایجاد کرد و بنابراین اندازه ذرات کمی بزرگتر بودند.

با این حال، آرایش ذرات هنوز هم فشرده و یکنواخت بود منجر به افزایش مکانهای فعال و مساحت سطح مخصوص شد؛ در مقابل، اندازه ذرات الکترود بدون آلایش یکنواخت نبود ترکهای بیشتری مشاده شد. به دلیل آنکه هیچ اکسید دیگری بر روی سطح الکترودها مشاهده نشد، ثابت شد که Y نیز به شبکه ساختار TiO2 متصل شده و ۲i<sup>4</sup> را جایگزین کرده است. بنابراین، نسبت مولی مناسب الکترود اصلاح شده با هم آلایشی Y و F باید ۱۰/۰: nTi/nY و ۲۰/۰: ۱=nTi/nF باشد.

### تخريب محلول Disperse Blue تحت الكترود اصلاح شده

چیـن یکـی از بزرگتریـن کشـورهای تولیـد کنندههـای رنگـزا و مصـرف کننـده رنگـزا در دنیـا میباشـد.

رنگزای دیسپرس به طور وسیعی در بین رنگزای دیگر استفاده می شود. رنگزای دیسپرس باند آزو (–N=N–) دارد و می تواند به بیش از ۲۰ نوع آمین آروماتیک سرطان زا برای آسیب به انسان و محیط تخریب شود. تخریب رنگزای آزو، فرآیند شکستن پیوند آزو و تولید محصولات واسطه و تخریب بیشتر به محصولات نهایی می باشد.

در این پژوهش، ۵۰ میلی لیتر از محلول رنگزای – Disperse Blue 165 میلی تر از محلول رنگزای – Disperse Blue 165 میلی ثریرا ۱، ۱۰۰ میلی گرم بر لیتر به عنوان آلوده کننده هدف انتخاب شد، زیرا میباشد، که این بدین معنی است که تخریب زیستی آن دشوار میباشد. در طول تخریب، pt تنظیم نشده بود و pt رنگزای محلول ۶/۲ بود. غلظت الکترود حمایت کننده NaCl، ۱/۱ مول بر لیتر بود، و زمان بی رنگ کردن ۳۰ دقیقه طول کشید، در حالیکه فاصله زمانی ۵ دقیقه تنظیم شده بود. بنابراین، ما درباره الکترود بهینه برای مقدار بی رنگ کردن نهایی از الکترودهای آلایش شده مختلف بحث میکنیم.

تاثير آلايش واحد بر روى تخريب فوتوكاتاليستي DB

Anotase-TiO, TI a - TiO, b - Y-TiO, a - Y-F-TO, b - Y-F-TO, c - Y-F-TO, b - Y-F-TO, c - Y



TiO, هم آلاييده با Y-F



شکل ۲۰. طیفهای FT-IR الکترود تحت آلایش و هم آلایش Y و Y-F



شكل ۲۱. طيف UV-vis تحت هم آلايش مختلف Y و Y-F

جدول V. اندازه ذرات الكترودهاي TiO2، TiO2 آلاييده با Y و TiO2 هم آلاييده با Y-F

Electrode	$\mathrm{TiO}_2$	Y-doping TiO <sub>2</sub>	Y–F co-doping $TiO_2$
Grain size, nm	19	15	19

نیست. امروز. ۸۶ شماره ۱۳۶ د ۱۳۶



شکل ۲۳. رابطه بین OCP و آلایش Y یا هم آلایش F-Y تخریب DB بوسیله الکترودها با آلایش واحد Y و آلایش واحد Ce تحت نور خورشید و نور UV مورد بررسی قرار گرفت. این نتایج در شکل ۲۶ نشان داده شده است. تحت نور خورشید، کمترین تجمع پس از تخریب متعلق به الکترود آلایش شده با Y با نسبت مولی ۱۰/۰: ۱۰۰=nTi/nY بود. غلظت مانده نهایی ۹/۳۸ DB میلی گرم بر لیتر بود، که بدین معنی است که مقدار بی رنگ کردن ۱۱/۶۲ بود. این ناشی از افزایش حساسیت به نور ناحیه روشنایی مرئی، فاصله سطوح انرژی کمتر، کاهش مقاومت الکترود و محینین پاسخ بیشتر OCP بود، در حالیکه در زیر نور UV، نتایج از نتایج nTi/r

غلظت باقیمانده تنها پس از ۳۰ دقیقه ۰/۸۷ میلی گرم بر لیتر بود و مقدار بی رنگ کردن بیشتر از ۹۹٪ بود. که این مربوط به این واقعیت میباشد

جدول ۸. فاصله سطوح انرژی تحت هم آلایش Y و Y-F

Electrode	TiO <sub>2</sub>	$Y-TiO_2$	Y-F-TiO <sub>2</sub>
Energy gap, eV	2.78	2.09	2.65

کـه اَلایـش Ce انـدازه ذرات را یکنواخـت کـرده اسـت و بنابریـان مکان.هـای فعال افزایـش مییابـد و جرریـان نـوری زیـاد میشـود. ایـن نتایـج بـا نتایـج بررسـی خـواص کـه اخیـرا توضیح داده شـد، همخوانـی دارد.

### تاثير هم ألايش بر روى تخريب فوتوكاتاليستي DB

الکترودهای تهیه شده تحت هم آلایش ۲، Ce و F و آلایش واحد و همچنین بدون آلایش در تخریب DB تحت نور خورشید و نور UV تحت شرایط مشابه برای اجتناب از خطاهای تفاوت عملیات و محیطی مورد بررسی قرار گرفتند. تغییرات رابطه بیان غلظت DB و زمان در شکل ۲۷ رسم شده است.

شکل نشان میدهد که در ۵ و ۱۰ دقیقه اول، غلظت DB به صورت چشمگیری تحت تخریب الکترودهای مختلف کاهش یافته است، که بدین معنی است که بی رنگ کردن DB در طول این مدت سریع بوده است. با گذشت زمان، غلظت DB صافتر تغییر کرد. تحت نور خورشید، الکترودهای آلایش شده Y و هم آلایش شده F-۲ اثر بهتری به ترتیب نسبت به الکترودهای آلایش شده Ce و هم آلایش شده F-۶ اثر بهتری به ترتیب و حتی اثر هم آلایش F-۲ قابل توجه تر از آلایش واحد بود. مقدار بی رنگ کردن نهایی پس از ۳۰ دقیقه ۴۴/۴۳٪ بود. که ۲۰/۷۲٪ بزرگتر از بدون آلایش بود که بهبود آن در افزایش حساسیت به نور به علت وسیع بودن حساسیت به نور <sup>۲</sup><sup>3</sup> و اثر جداسازی <sup>-7</sup> را تایید کرد.

اثر مشترک برتری مشهودی نسبت به الکترودهای دیگر نشان دادف د



ان المرین ۸۷ شماره ۱۳۶ دی ۹۲

رحالیک متحت نور UV، الکترودهای هم آلایش Ce-F بهترین عملکرد را در تخریب DB نشان دادند و مقدار بی رنگ کردن نهایی پس از ۳۰ دقیقه ۹۶/۸۶٪ بود. این ناشی از انحراف شبکه و شرکت آن در کمتر کزدن فاصله سطوح انرژی و مقاومت بود و بنابراین تعداد زیادی مکان های فعال برای تخریب کردن محلول رنگزای آلی تولید می شود.

# مدل سینتیکی برای تخریب فوتوکاتالیستی DB

مدل لانگمیور-هینشلوود مدل اصلی سینتیک برای تخریب فوتوکاتالیستی میباشد. این مدل به شکل زیر بیان میشود:

$$r = -dC/dt = k_{obs} \times k_1 \times C/(1 + k_1 \times C)$$
(7)

که در اینجا r سرعت واکنش (mg/(L min)) میباشد، C غلظت DB در هر زمان (mg/L) میباشد، t زمان واکنش (min) میباشد،  $K_{obs}$  ثابت ظاهری سرعت واکنش (mg/(L min)) میباشد، و k ثابت سرعت جذب (L/mg) میباشد. از انتگرال گیری واکنش ۳ با توجه به زمان (t)، ما داریم:  $\ln (C_{a} - C) = h$ 

$$m(c_0/c_0/(c_0-c_0) - x_{00s} \wedge x_1 \wedge [r/(c_0-c_0)] - x_1$$
 (a)

که  $\mathrm{C}_{_0}$  غلظت اوليه DB (mg/L) مىباشد.

## مدلهای سینتیکی تحت نور خورشید برای تخریب

از ترسیم بین (C<sub>0</sub>-C)/(C<sub>0</sub>-C) و (C<sub>0</sub>-C) و روش حداقـل مربعـات بـرای بـرازش پارامترهـای سـینتیکی اسـتفاده شـد، کـه نتایـج پارامترهـا در جـدول ۹ نشـان داده شـده اسـت، داده <sub>دامه</sub> K<sub>obs</sub> نشـان داد کـه، بیشـترین مقـدار تحـت هـم آلایـش F میتوانـد بدسـت آیـدف کـه بدیـن معنـی اسـت کـه سـرعت واکنـش تحـت ایـن شـرایط در زیـر نـور خورشـید سـریعترین بـوده است. همچنیـن، اصـلاح بـر K1 تاثیـر داشت، مقـدار آن نیـز بـه بیشـترین مقـدار تحـت همچنیـن، اصـلاح بـر K1 تاثیـر داشت، مقـدار آن نیـز بـه میشـترین مقـدار تحـت محرای تخریب در زیـر نـور خورشـید انتخـاب شد. مقایسـه بـن بـرازش تئـوری منحنـی تخریب مشـتق شـده از <sub>مل</sub> K و K1 بدست آمـده و دادههـای تخریب تجربی نیـز در شـکل ۲۸ نشـان داده شـده است. معلوم شـد کـه پارامترهـای سـینتیکی بـه خوبـی بـر تخریب واقعـی منطبق است.

#### مدل سینتیکی تحت نور UV برای تخریب

همچنین، از ترسیم بین  $\ln(C_0/C)/(C_0-C)$  و  $\ln(C_0/C)/t$  و روش حداقل مربعات برای برازش استفاده شد که دادهها در جدول ۱۰ نشان داده شده است. نتایج K<sub>obs</sub> نشان داد که بیشترین مقدار تحت هم آلایش Ce-F بدست می آید، که بدین معنی است که سرعت واکنش تحت این شرایط سریعترین میباشد. اصلاح اثر کمی بر روی K<sub>1</sub> داشت. تفاوت قابل ملاحظهای بین الکترودهای مختلف مشاده نشد.

در نتیجه، هم آلایش Ce-F به عنوان بهترین الکترود برای تخریب تحت نور UV انتخاب شد. مقایسه بین برازش تئوری منحنی تخریب مشتق شده از K<sub>obs</sub> و K<sub>i</sub> بدست آمده و دادههای تخریب تجربی نیز در شکل ۲۹ نشان داده شده است. معلوم شد که پارامترهای سینتیکی کاملا بر تخریب واقعی منطبق است.



شکل ۲۵. تصویر SEM آلایش Y و الکترود هم آلایش Y-F







شكل ۲۷. تخريب الكترود هم آلايش بر روى DB

## نتيجهگيرى

از اینرو نتایج زیر از این مطالعه بدست می آید:

۱. روش سل- ژل میتواند برای تهیه الکترود فیلمی نانو TiO<sub>2</sub> با اندازه ذرات نانو و فعالیت فوتوکاتالیستی بالا استفاده شود. سریم و ایتریم میتوانند اندازه ذرات را یکنواخت کنند و بر روی افزایش حساسیت نوری به ناحیه مرئی نور اثر داشته باشندف در حالیکه عنصر غیر فلزی فلوئور برای جداسازی بهینه جفتهای تولید شده نوری h+/e استفاده میشود و بنابراین مقدار بی رنگ کردن نهایی را بهبود می بخشد.

۲. تحت تستهای FT-IR ، XRD ، Autolab ، SEM و غیره، نسبت مولی مناسب برای هم آلایش Ce-F تحت نور UV ۰۱۰۵ ۲۰۰۰ ۲۰۱۰ میباشد، در حالیکه نسبت مولی مناسب برای هم آلایش Y-F تحت نور خورشید nTi/nF=۱۰۰۰ و ۲۰/۱۰ (nTi/nF=۱۰۰۰ میباشد.

۳. الکترودهای هم آلایش اصلاح شده برای تخریب محلول ۱۰۰ میلی گرم بر لیتر DB مورد بررسی قرار گرفتند. مقدار بی رنگ کردن بهینه نهایی پس از ۳۰ دقیقه تحت نور خورشید، همانطور الکترود هم آلایش Y-F بررسی شد، ۴۴/۴۳، میباشد، و تحت نور UV همانطور که الکترود هم آلایش Ce-f بررسی شد، ۶۴/۶۶، میباشد.

۴. مدل سینتیکی تخریب به خوبی مطابق با مدل اصلی لانگمیور-هینشلوود می باشد. و K<sub>obs</sub> و Kl بزرگتر می باشند، واکنش و سرعت جذب سریعتر می باشند. در این مقاله، K<sub>obs</sub> در هم آلایش Ce-F تحت نور UV به حداکثر مقدار می رسد، در حالیکه در زیر نور شید برای هم آلایش Y-F به حداکثر مقدار می رسد. منحنی تخریب تئوری مشتق شده از پارارمترهای سینتیکی نیز به خوبی با تخریب واقعی همخوانی داشت.

جدول ۹. پارامترهای سینتیکی تحت الکترودهای آلایش مختلف در زیر نور خورشید

Doping electrode	$k_1$ L/mg	$k_{obs}$ mg/(L min)	$R^2$
TiO <sub>2</sub> TiO <sub>2</sub>	0.0095	0.0577	0.9722
Ce-doping	0.0103	0.0675	0.9932
Ce-F co-doping	0.0116	0.0618	0.9554
Y-doping	0.0106	0.0694	0.9910
Y-F co-doping	0.0120	0.1578	0.9652



شكل ۲۸.مقایسه بین تخریب تئوری وواقعی تحت الكترودهای مختلف در زیر نور خور شید

جدول ۱۰. پارامترهای سینتیکی تحت الکترودهای آلایش مختلف در زیر نور UV

Doping electrode	$k_1 \mathrm{L/mg}$	$k_{\rm obs}$ mg/(L min)	$R^2$
TiO <sub>2</sub>	0.0138	5.2464	0.9973
Ce-doping	0.0119	6.0939	0.9531
Ce-F co-doping	0.0135	6.4674	0.9717
Y-doping	0.0127	6.0652	0.9701
Y-F co-doping	0.0119	6.0971	0.9779



شکل ۲۹. مقایسه بین تخریب تئوری و واقعی تحت الکترودهای مختلف در زیر نور UV

مرز، ۱۹۸ شماره ۱۳۶ دی ۹۲